

Lisa 1. Tehniline kirjeldus

Politsei- ja Piirivalveamet ootab Teid esitama hinnapakkumist **lasteaia- ja algklasside õpetajatele suunatud digipädevuste koolituste läbiviimiseks.**

Taust: Politsei- ja Piirivalveamet viib ellu Euroopa Liidu ja Siseministeeriumi kaasrahastatud Sisejulgeolekufondi projekti „**Laste seksuaalse väärkohtlemise ohvriks langemise ennetamine veebis**“.

Projekti raames on välja töötatud digipädevuse [õppematerjalid](#) (sh raamat „Suur digiseiklus“ ja seda toetavad juhendmaterjalid), mille eesmärk on toetada 5–10-aastaste laste turvalist ja teadlikku tegutsemist digikeskkonnas ning ennetada veebiriske, sh seksuaalset väärkohtlemist.

Käesoleva hanke eesmärk on leida koolituspartner, kes viib läbi sihtrühmale suunatud **praktilised koolitused ja kasutatavuse uuringu**, et tagada projekti raames välja töötatud õppematerjalide süsteemne, eesmärgipärane ja mõjus kasutamine haridusasutustes.

Koolituse eesmärk on:

1. suurendada lasteaia- ja algklasside õpetajate pädevust digipädevuste edasi õpetamises;
2. ennetada laste seksuaalset väärkohtlemist digikeskkonnas;
3. arendada laste eakohaseid digipädevusi;
4. kasutada süsteemselt projekti raames loodud õppematerjale;
5. käsitleda tundlikke teemasid professionaalselt ja turvaliselt.

Koolitus ei ole üldine tehnilise digipädevuse koolitus, vaid keskendub laste turvalise käitumise kujundamisele ja seksuaalse väärkohtlemise ennetusele digikeskkondades.

Koolitus peab sisaldama ülevaadet laste internetikasutusest (tuginedes värскеimatele uuringutele, muuhulgas sama projekti raames läbi viidud [uuringule](#)) ning laste digimeediapädevuste arendamise võimalustest. Koolituse põhirõhk on projekti raames välja töötatud õppematerjalide (raamat + lisamaterjalid) tutvustusele koos soovitustega, kuidas neid õppetöös kasutada.

Kasutatavuse uuringu eesmärk on koguda ja analüüsida tõenduspõhist teavet õppematerjali tegeliku kasutamise kohta õppetöös pärast koolituse läbimist, et hinnata materjali rakendatavust, kasutusmugavust ja mõju õpetamispraktikale ning teha ettepanekuid materjali ja koolituslahenduse parendamiseks.

1. Sisunõuded

Koolitus peab sisaldama järgmisi teemaplokke:

1.1 Laste internetikasutuse mustrid ja riskid (5–10 a)

Tuginedes värскеimatele uuringutele käsitleda:

- ekraanikasutuse harjumused;
- digisuhtlus ja mängukeskkonnad;
- kontaktivõtted võõrastega;
- usalduse kuritarvitamine ja manipulatsioon (sh grooming);
- isiklike piltide ja andmete küsimine;
- saladuse hoidmise surve;

- eakohased ohumärgid.

1.2 Lapse arengutasemele vastavad digipädevused

Käsitleda eraldi:

- eelkooliealise vanuseastet;
- I kooliastme vanuseastet.

Fookus:

- turvaline ja vastutustundlik käitumine veebis;
- privaatsuse ja isikuandmete kaitse;
- digisuhtluse turvalisus;
- oskus ära tunda sobimatu käitumine;
- oskus keelduda ja abi küsida.

1.3 Õppematerjalide süsteemne kasutamine

- „Suur digiseiklus“ raamatu ja juhendmaterjalide sisuline lahtimõtestamine;
- sidumine riikliku õppekavaga;
- sidumine kooli/lasteaia õppekavaga;
- praktilised tunnikavad või tegevusmudelid.

1.4 Tundlike teemade käsitlemine

- kuidas rääkida eakohaselt usalduse kuritarvitamisest;
- kuidas reageerida lapse pöördumisele;
- mida teha ja mida vältida (nt mitte üle käsitleda);
- kuidas toetada last ilma süütunnet tekitamata.

1.5 Reageerimis- ja suunamisloogika

Koolitus peab käsitlema:

- veebipõhise väärkohtlemise võimalikke ohumärke;
- õpetaja rolli ja vastutust;
- dokumenteerimise põhimõtteid;
- koostööd kooli juhtkonna ja tugispetsialistidega;
- suunamisvõimalusi (sh politsei, lasteabi, muud teenused).

1.6 Kooli ja lapsevanema koostöö

- ühtsete sõnumite kujundamine;
- lapsevanemate kaasamise viisid;
- turvaliste kokkulepete loomine kodu ja kooli vahel.

2. Metoodikanõuded

Koolitus peab olema praktiline ja interaktiivne.

Nõuded:

- vähemalt 50% koolitusest praktiline töö;
- sisaldab arutelusituatsioone, juhtumianalüüsi või rollimänge;
- osalejad harjutavad materjalide kasutamist reaalses õpituatsioonis;
- sisaldab refleksiooniosa õpetajate enesekindluse ja valmisoleku hindamiseks.

Loenguvormis teoreetiline ülevaade ei tohi moodustada koolituse põhiosa.

Pakkuja kogub ja analüüsib koolitustel osalejate tagasisidet õppematerjalide kasutatavuse kohta ning esitab koondanalüüsi koos parendusettepanekutega.

3. Õpiväljundid

Koolituse läbinu:

- Mõistab 5–10-aastaste laste internetikasutuse mustreid ja riske, sh seksuaalse väärkohtlemisega seotud ohte.
- Tunneb lapse arengutasemele vastavaid digipädevusi ning oskab neid õppetöös arendada.

- Oskab kasutada „Suur digiseiklus“ õppematerjale süsteemselt ja eesmärgipäraselt.
- Planeerib digipädevusi arendavaid tegevusi, sidudes need õppekavaga.
- Oskab käsitleda tundlikke teemasid eakohaselt, toetades lapse enesekaitseoskusi.
- Tunneb veebipõhise väärkohtlemise võimalikke ohumärke ning teab, kuidas reageerida lapse pöördumisele professionaalselt ja turvaliselt.
- Teab suunamis- ja koostöövõimalusi võimalike riskijuhtumite korral.
- Oskab kujundada koostööd lapsevanematega digiturvalisuse teemadel.

4. Koolituste maht ja korraldus

Koolituste maht peab tagama üleriigilise regionaalse kaetuse, arvestades maakondlikku jaotust ning sihtrühmade proportsionaalsust. Ühe koolituse grupi suurus peab jääma vahemikku 5-30 inimest.

Koolitused viiakse läbi eraldi lasteaiaõpetajatele ja I kooliastme õpetajatele.

Igas maakonnas tuleb läbi viia vähemalt kaks koolitust kummalegi sihtrühmale. Suurema sihtrühma kontsentratsiooniga maakondades (nt Harjumaa, Tartumaa) tuleb ette näha täiendavad koolitused, et tagada osalejate ligipääs. Hankija etteantud minimaalne regionaalne katvusplaan ja nõuded grupi suurustele on välja toodud **Lisas 3**.

Pakkuja vastutab osalejate värbamise ja koolituste täituvuse tagamise eest vastavalt pakkumuses esitatud koolituste mahule, ajakavale ja osalejate arvule. Pakkumuses esitatud plaan on pakkujale siduv ning selle täitmine on pakkuja äririsk.

- Koolituse kestus: minimaalselt **8 akadeemilist tundi**, millest vähemalt 6 akadeemilist tundi peavad olema läbi viidud kontaktõppena.
- Grupi suurus: 5-30 inimest, täpsemalt välja toodud **Lisas 3** (tõendamine registreerimislehtedega).
- Teenuse osutamise periood jaguneb kaheks etapiks:

1. etapp – koolituste läbiviimine

Kõik hankelepingu alusel kavandatud koolitused peavad olema läbi viidud hiljemalt **31.08.2027**.

2. etapp – õppematerjalide kasutatavuse uuring

Õppematerjalide kasutatavuse uuring, sealhulgas andmete kogumine, analüüs ning lõpparuande esitamine, peab olema lõpetatud hiljemalt **31.10.2027**.

Uuringu tegevused peavad olema ajaliselt seotud koolituste läbiviimisega ning võivad toimuda paralleelselt koolitustega. Täpne ajakava kooskõlastatakse hankija ja pakkuja vahel lepingu sõlmimisel.

Teenuse osutamine peab sisaldama lisaks koolituste läbiviimisele ka toetavaid tegevusi, milles Pakkuja vastutab:

- koolide ja lasteaedadega kokkulepete sõlmimise eest;
- vajadusel koostöö korraldamise eest kohalike omavalitsustega;

- koolituste logistilise ettevalmistuse eest (aeg, koht, tehnika, materjalid);
- osalejate registreerimise ja nimekirjade haldamise eest.

Pakkuja tagab:

- koolituste kajastamise sotsiaalmeedias kooskõlas hankija kommunikatsioonijuhistega;
- projekti visuaalse identiteedi ja tunnuste korrektse kasutamise;
- viidete lisamise „Suur digiseiklus“ materjalidele ja veebilehele.

Fotode avaldamine on lubatud üksnes eelneva kirjaliku nõusoleku alusel ning kooskõlas isikuandmete kaitse nõuetega. Fotodel ei tohi kujutada lapsi.

Arvestades koolituste suurt mahtu, **peab pakkuja esitama:**

- koolituste sisulise ja metoodilise ühtsuse tagamise kirjelduse;
- koolitajate ettevalmistuse ja sisekoolituse kirjelduse;
- koolitajate asendamise plaani;
- riskijuhtimise kirjelduse (nt ajagraafiku nihkumine, osalejate vähene arv, haigestumised).

Pakkuja esitab hankijale vähemalt kord kvartalis ülevaate:

- toimunud koolituste arvust ja asukohast;
- osalejate arvust;
- peamistest tagasisidemustritest.

5. Nõuded koolitajatele

Koolituse pakkuja peab:

- kaasama vähemalt **4 koolitajat**;
- esitama iga koolitaja kohta CV ja põhjaliku kirjelduse varasema kogemuse kohta vastavas valdkonnas, mis võimaldab hankijal hinnata koolitaja pädevust. CV peab olema koolitaja poolt allkirjastatud.

6.1 Koolitajate üldnõuded

Iga koolitaja peab vastama järgmistele nõuetele:

- kõrgharidus (soovitavalt magistrikraad) hariduse, psühholoogia, sotsiaalteaduste või nendega seotud valdkonnas.
- Koolitajal peab olema viimase kolme aasta jooksul kogemus täiskasvanute koolitamisel koolitajana (sh projektipõhiselt või lepingulises vormis) mahuga vähemalt 20 astronoomilist tundi aastas; eelistatud on kogemus õpetajate või haridusvaldkonna spetsialistide koolitamisel.
- kogemus koolitajana digipädevuste **või** digiturvalisuse teemaliste koolituste, projektide läbiviimisel;
- kogemus õppematerjalide kasutamisel või loomisel sihtrühmale vanuses 5–10 aastat.

6.2 Meeskonna peale esitatavad täiendavad nõuded

- Meeskonnas on vähemalt üks koolitaja, kellel on varasem kogemus lasteaiaõpetajate koolitamisel;
- meeskonnas on vähemalt üks koolitaja, kellel on varasem kogemus I kooliastme õpetajate koolitamisel;
- vähemalt ühel koolitajal on viimase 3 aasta jooksul sisuline ja järjepidev kogemus digipädevuse ja/või digiturvalisuse teemaliste koolituste läbiviimisel lasteaia- ja/või algklasside õpetajatele, sh on ta nimetatud perioodil viinud läbi vähemalt 5 koolitust vastavale sihtrühmale.
- pakkuja meeskonnas peab olema vähemalt üks isik, kellel on varasem kogemus uuringute, analüüside või kasutajakogemuse hindamiste läbiviimisel, sh andmete kogumisel ja analüüsimisel.

Kõik meeskonnaliikmed, keda pakkumuse koosseisus esitatakse peavad osalema koolituste läbiviimisel **koolitajatena**.

6. Pakkumuse hindamine

Pakkumusi hinnatakse väärtuspunktide alusel järgmiste kriteeriumite järgi:

- 7.1 Metoodiline kvaliteet ja koolituse ning õppematerjalide kasutatavuse hindamise ülesehitus – 40%
- 7.2 Meeskonna pädevus – 25%
- 7.3 Kogemus digipädevuste projektides ja sihtrühmapõhiste koolituste läbiviimisel – 20%
- 7.4 Pakkumuse maksumus – 15%

Hindamiskriteeriumid on täpsemalt lahti kirjeldatud dokumendis **Lisa 2**.